

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Ndt/18/2018
Identifikačné číslo spisu: 2118010090
Dátum vydania rozhodnutia: 20. júna 2018
Meno a priezvisko: JUDr. Gabriela Šimonová
Funkcia:
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:2118010090.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Šimonovej a sudcov JUDr. Petra Paludu a JUDr. Františka Moznera na neverejnom zasadnutí 20. júna 2018 v Bratislave, v trestnej veci obžalovaného D. Q. , pre prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a), ods. 4 Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h) Trestného zákona, vedenej na Krajskom súde v Trnave pod sp. zn. 3 To 34/2018, o návrhu obžalovaného D. Q., na odňatie veci Krajskému súdu v Trnave, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 23 ods. 1 Trestného poriadku trestná vec obžalovaného D. Q., vedená na Krajskom súde v Trnave pod sp. zn. 3 To 34/2018, sa tomuto súdu n e o d n í m a.

O d ô v o d n e n i e

Na Krajskom súde v Trnave sa vedie pod sp. zn. 3 To 34/2018, odvolacie konanie proti obžalovanému D. Q. pre prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a), ods. 4 Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h) Trestného zákona, pre skutok uvedený vo výrokovvej časti obžaloby (č. 1. 417). Obžalovaný D. Q. podal písomne 11. júna 2018 - doručeného krajskému súdu 12. júna 2018 /č.l. 510/ návrh na odňatie veci Krajskému súdu v Trnave a jej prikázanie Krajskému súdu v Bratislave, kde mu bude poskytnutý spravodlivý proces a nebude mu odopreté právo na obhajobu. Dôvodil tým, že sudca JUDr. Ladislav Réves má blízky príbuzenský vzťah so sudkyňou JUDr. Jankou Klčovou a taktiež udržiava nadštandardné vzťahy s inými sudcami pracujúcimi na Krajskom súde v Trnave. Vzhľadom na podanú námietku zaujatosti aj proti všetkým sudcom Krajského súdu v Trnave bola vec 14. júna 2018 predložená na rozhodnutie Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky spolu s vyjadreniami všetkých sudcov Krajského súdu v Trnave, ktorí všetci zhodne uviedli, že sa v predmetnej trestnej veci necítia byť zaujatí. Najvyšší súd preskúmal podaný návrh ako aj príslušný spisový materiál a dospel k záveru, že nie sú dané dôvody na odňatie predmetnej veci z jurisdikcie Krajského súdu v Trnave a jej prikázanie inému súdu toho istého druhu a stupňa. Podľa § 23 ods. 1 Trestného poriadku z dôležitých dôvodov môže byť vec príslušnému súdu odňatá a prikázaná inému súdu toho istého druhu a stupňa; o odňatí a prikázaní rozhoduje súd, ktorý je obom súdom najbližšie spoločne nadriadený. Podľa článku 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky „Nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanovuje zákon“. Účelom práva priznaného podľa citovaného ústavného článku je zabezpečiť občanovi, aby o jeho veci konal sudca ako predstaviteľ tej zložky súdnej moci, ktorá má právomoc vo veci konať a aby konal a rozhodoval sudca zo súdu, ktorý je vecne a miestne príslušný. Ústava

Slovenskej republiky v čl. 48 ods. 1 poskytuje každému, a teda aj obvinenému „právo nebyť odňatý zákonnému sudcovi". Na rozhodnutie o odňatí veci vecne a miestne príslušnému súdu a jej prikázanie na ďalšie konanie inému súdu toho istého druhu a stupňa podľa § 23 Trestného poriadku musia vždy existovať dôležité dôvody, ktoré svojím významom a závažnosťou odôvodňujú výnimku z ústavnej maximy - „práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi". Medzi dôležité dôvody okrem iného nepochybne patrí aj požiadavka zabezpečenia spravodlivého procesu vykonaného nestranným sudcom, či sudcami (senátom). Záruku, že vo veci bude konať nestranný sudca poskytuje obvinenému článok 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého: „Každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky." Z tohto článku okrem práva na určitú kvalitu spravodlivého procesu vyplýva aj „právo na nestranného sudcu". Nestrannosťou treba rozumieť absenciu predsudkov (zakorenených úsudkov, či názorov, ktoré nie sú založené na spoľahlivom poznaní ale na púhom predpoklade) alebo predpojatosti (subjektivizme, neobjektivite, straníckosti). Nestrannosť je potrebné skúmať z dvoch hľadísk, a to zo subjektívneho hľadiska nestrannosti, čo znamená, že je potrebné zistiť osobné presvedčenie sudcu prejednávajúceho prípad a z objektívneho hľadiska nestrannosti, t.j. je potrebné zistiť, či sú poskytnuté dostatočné záruky pre vylúčenie akejkoľvek pochybnosti v danom smere. V prípade subjektívneho hľadiska nestrannosti sa nestrannosť sudcu prezumuje až do predloženia dôkazu o opaku (Piersach v. Belgicko - rozsudok ESLP z 1. októbra 1982). Objektívna nestrannosť sa posudzuje podľa vonkajších objektívnych skutočností. Platí tzv. teória zdania, podľa ktorej nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký objektívne javiť v očiach strán. Objektívne hľadisko je založené na existencii dostatočných záruk pre vylúčenie akejkoľvek legitímnej pochybnosti o zaujatosti sudcu. Spravodlivosť nielenže má byť vykonaná, oná sa musí aj javiť, že je vykonaná (Delcourt v. Belgicko - rozsudok ESLP zo 17. januára 1970, Saraiva de Carvalho v. Portugalsku - rozsudok z roku 1994...). V prípade ak sa vecnými a relevantnými argumentmi nepreukáže absencia predsudkov alebo predpojatosti procesne činných sudcov, v tomto prípade namietaných všetkých sudcov Krajského súdu v Trnave, potom nie je možné vysloviť, že sú u nich dané predpoklady na zaujaté konanie a rozhodovanie, a tým existencia dôvodu či dôvodov na ich vylúčenie. Konkrétne dôvody, pre ktoré je sudca vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania, sú uvedené v ustanoveniach § 31 ods. 1, ods. 2, ods. 3 Trestného poriadku. Z predloženého spisu nevyplývajú dôvody na vylúčenie sudcov Krajského súdu v Trnave v zmysle § 31 ods. 2, ods. 3 Trestného poriadku, a preto najvyšší súd upriamil pozornosť na skúmanie dôvodov na vylúčenie sudcov podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku z dôvodu pochybnosti o nezaujatosti pre ich pomer k prejednávanej veci alebo osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo pre ich pomer k inému orgánu činnému v trestnom konaní. Pomerom k prejednávanej veci treba rozumieť určitú zainteresovanosť orgánu činného v trestnom konaní na skutku, ktorá má konkrétnu podobu a osobný charakter, aby bola dostatočným dôvodom pre vznik pochybností o schopnosti sudcu pristupovať k veci a úkonom, ktoré sa jej týkajú objektívne. Táto môže napríklad spočívať v tom, že orgány činné v trestnom konaní, resp. jeho príbuzní, rodinný príslušník, osoba jemu blízka a podobne, boli činom poškodení, eventuálne orgán trestného konania bol svedkom skutku, pre ktorý sa vedie trestné stíhanie a podobne. Pomer orgánu trestného konania k osobám uvedených v § 31 ods. 1 Trestného poriadku sa rozumie vzťah tohto orgánu k niektorej z uvedených osôb, ktorý môže vyvolať vo verejnosti pochybnosti o jeho nezaujatosti práve pre tento vzťah, ktorý prípadne existuje aj mimo rámec konania. Takýto vzťah môže spočívať najmä v príbuzenskom a rodinnom pomere úradnej osoby k niektorej z osôb uvedených v § 31 ods. 1 Trestného poriadku, ďalej môže ísť o úzke priateľstvo, či kamarátstvo, resp. negatívny vzťah. Najvyšší súd nezistil dôvody na vylúčenie predsedníčky odvolacieho senátu JUDr. Janky Klčovej, ale ani všetkých sudcov Krajského súdu v Trnave (vylúčenie všetkých sudcov daného súdu je základnou podmienkou na konštatovanie možného zaujatého konania a rozhodovania príslušného súdu) podľa § 31 Trestného poriadku z dôvodu pochybnosti o nezaujatosti pre ich pomer k prejednávanej veci alebo osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo pre ich pomer k inému orgánu činnému v trestnom konaní, a teda nezistil ani danosť podmienok na odňatie predmetnej veci z jeho jurisdikcie. Predsedníčka odvolacieho senátu, ktorej trestná vec obžalovaného D. Q. bola pridelená zákonným spôsobom prostredníctvom elektronickej podateľne - t.j. náhodným výberom - dňa 6.4.2018 o 9:24:49 hod. (č.l. 494), sa k námietke obžalovaného písomne vyjadrila, kde uviedla, že vo veci sa necíti byť zaujatá. S JUDr. Ladislavom Révesom nemá ani blízky

ani príbuzenský vzťah, pozná ho len z pracovnej činnosti, vzájomne si vykazujú. Obžalovaný D. Q. v návrhu na odňatie a prikázanie veci neuviedol iné dôvody, pre ktoré namieta všetkých sudcov Krajského súdu v Trnave tak, ako je vyššie uvedené. Z týchto skutočností samých o sebe ani z vyjadrení sudcov dotknutého súdu však nevyplýva ich zaujatosť. Takýto stav vylučuje možnosť úvah o odňatí veci Krajskému súdu v Trnave pre to, že by sudcovia boli vylúčení z vykonávania úkonov v jeho trestnej veci. Najvyšší súd po vyhodnotení všetkých okolností prípadu konštatuje, že neexistujú žiadne také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali obavu zo zaujatého konania a rozhodovania sudcov Krajského súdu v Trnave vo veci obžalovaného D. Q. a nezistil žiadne skutočnosti čo i len naznačujúce absenciu nestrannosti a predpojatosti sudcov Krajského súdu v Trnave, pričom len predpokladaný subjektívny názor obžalovaného o možnom narušení objektivity rozhodovania súdu bez priliehavých relevantných argumentov, nemôže byť dôvodom na vylúčenie sudcov z konania tak, ako to predpokladá ustanovenie § 31 ods. 1 Trestného poriadku, a teda ani dôležitým dôvodom na odňatie veci. So zreteľom na neexistenciu dôležitého dôvodu na odňatie veci v podobe vylúčenia všetkých sudcov Krajského súdu v Trnave a nezistenie iných dôležitých dôvodov na odňatie veci nebolo možné vyhovieť návrhu obžalovaného, pretože ak by sa tak stalo, došlo by k porušeniu jeho práva na zákonného sudcu a práva na prerokovanie veci nestranným súdom. Neunikla pozornosti najvyššieho súdu skutočnosť, že obžalovaný pred vytyčeným termínom verejného zasadnutia na deň 14.06.2018 o 10.00 hod., kedy mal odvolací krajský súd rozhodovať o jeho odvolaní a o ktorom termíne sa dozvedel 31.05.2018, vypovedal plnú moc svojmu advokátovi JUDr. Adriánovi Čakovi a požiadal o 15 dňovú lehotu na „stanovenie“ si nového právneho zástupcu, ktorý by ho vo veci ďalej obhajoval. Napriek výzve Krajského súdu v Trnave, aby si obhajcu zvolil a oznámil jeho meno do troch dní, obžalovaný tak neurobil, a to ani po predložení veci najvyššiemu súdu, ale ani do jeho rozhodnutia. Predsedníčka senátu najvyššieho súdu z dôvodu, že obžalovaný sa nachádza vo väzbe, a teda je zo zákona oprávnený mať povinnú obhajobu, ustanovila obhajcu Opatrením z 18. júna 2018 v zmysle § 37 ods. 1 písm. a) Tr. por., aby obžalovanému nebolo odoprené jeho právo na obhajobu. Vzhľadom na horeuvedené, najvyšší súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie :

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.